Шабат кюн, 20 август, 2016 жыл • №№160-161 (20082)

ЗАМАН

Газета издается на балкарском языке с 1924 года

Интернет-версия: zamankbr.ru

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

МАХТАУ БЕРИУ

Къабарты-Малкъар Рио-де-Жанейрода Олимпиада оюнланы чемпиону Беслан Мудрановха къууанчлы халда тюбегенди

Тюнене Рио-де –Жанейрода XXX1 Олимпиада Россейни жыйымдыкъ командасына биринчи алтын майдалны келтирген **Беслан Мудранов** Къабарты-Малкъаргъа келгенди. КъМР-ни бла Ставрополь крайны чегинде, Тамбукан кёлню къатында чемпион миллет россейли команданы кийими бла, боюнунда да алтын саугъасы тагъылып, машинадан чыкъгъанда, алайда жыйылгъан жюзле бла адамланы къууанчларын айтып ангылатыргъа окъуна къыйынды. Аны ветеранла, жаш тёлю, КъМР-ни Правительствосуну членлери, КъМР-ни Парламентини депутатлары, жамауат организацияланы келечилери, айтхылыкъ спортчуну нёгерлери бир бирге ал бермей алгъышлагъандыла, ала «Ура!» деп къычыра тургъанлай, аланы орталары бла ётгенди Беслан. Правительствону Председателини орунбасары **Владимир Битоков** а, жигитни къучакълап, кёп ыспас сёзле да айтханды.

Зольск районну «Исламей» ансамбли да аллына тепсеп чыкъгъанды, миллет кийимлери бла жаш бла къыз а туз-гыржын эмда максыма бла тюбегендиле. Беслан кеси да, ортагъа чыгъып, аякъ бюкгенди. Районну администрациясыны башчысы **Руслан Гятов**, жашха уллу ыспас этип, ол жаланда Къабарты-Малкъарда жашагъанланы угъай да, битеу Россейни адамларын да къууандыргъанын айтханды. Андан сора саугъагъа къумалы атны битеу кереклери бла бергенди, алагъа уа черкеска бла къама да къошханды.

Алайдан «Горцы» мотоклубну къауууму ашырып баргъан автоколонна республиканы ара шахарына тебирегенди. Мында айтхылыкъ спортчугъа эмда аны насийхатчысы, Афиныде Олимпиаданы доммакъ призёру Хасанби Таовха КъМР-ни Башчысы **Юрий Коков**, республиканы Правительствосуну Председатели **Мусукланы Алий**, вице-премьер **Сергей Говоров**, КъМР-ни Башчысыны Администрациясыны таматасы **Мухамед Кодзоков** эмда спортну ветеранлары, шахарчыла да тюбегендиле.

Юрий Коков Беслан Мудрановну хорламы, биринчи кюнде, бизни къыралгъа уллу къысыулукъ этген кезиуде, болдурулгъаны себепли Россейни битеу жыйымдыкъ командасын жетишимлеге кёллендиргенин чертип айтханды. «Спортну геополитика кюрешде хайырланыргъа арталлыда жарамайды. Бу Олимпиадада бизде энтта да алтын майдалла боллукъларына бир ишеклигим жокъду»,- дегенди КъМР-ни Башчысы.

Андан сора ол Олимпиаданы чемпионуна Нальчикни арасында тёрт отоулу фатаргъа сертификат эмда къырал регистрация белгилери бла – Р 001 ЕО 07 – «Мерседес» GL машинадан ачхычла, Оюнла эсде къалырча саугъа да бергенди. **Хасанби Таовну** да къуру къоймагъандыла: ол «Тайота Камри» бизнес класслы автомобиль къоллу болгъанды.

Олимпиадалы чемпион Къабарты-Малкъарны башчыларын, республиканы эмда Россейни да жамауатын анга тутхучлулукъ этгенлери ючюн жюрек ыразылыгъын билдиргенди. Ол Бразилияда аланы жюрек жылыуларын сезип тургъанын айтханды.

Тюнене окъуна 15 00 сагъатда Бахсан шахарда Маданият къаланы аллында майданда Беслан Мудрановха аны жуукълары, бир жерлилери, шуёхлары да тюбегендиле. Жолда аны аллына миллет кийимлери бла атлыла кёп санда чыкъгъан эдиле. Алайда окъуна аны «Кабриолетге» олтуртханды, андан ары жолну ол сюелип, къол булгъап баргъанды.

Беслан Мудрановну намысына 1 сентябрде, Къабарты-Малкъар Республиканы 95-жыллыгъыны кюнюнде, уллу байрам къураллыкъды.

ХОЛАЛАНЫ Марзият.

Суратланы автор алгъанды.

Ачылыу

«Кюн шахарда» - Юрий Темирдановну атын жюрютген класс

Тюнене сабий чыгъармачылыкъны «Кюн шахар» академиясында къууанчлы иш болгъанды – анда СССР-ни халкъ артисти, Санкт-Петербургну Шостакович атлы академия филармониясыны баш дирижёру Юрий Темирдановну атын жюрютген класс ачылгъанды. Жаш фахмулагъа къонакъгъа айтхылыкъ композитор **Юрий Темирканов**, КъМР-ни Башчысы **Юрий Коков**, Парламентни спикери **Татьяна Егорова**, Правительствону председатели **Мусукланы Алий**, министерстволаны бла ведомстволаны келечилери келгендиле.

Сыйлы къонакълагъа алгъа «Кюн шахарда» экскурсия къуралгъанды. Ала сабийле окъугъан кабинетледе, спортзалда, ашагъан жерлеринде, общежитиясында халгъа къарагъандыла, юйретиу иш, окъуучуланы жашау-турмуш болумлары иги къуралгъанына тюшюннгендиле.

Ызы бла аланы Юрий Темирканов атлы классха элтгендиле. Аны коридорунда маэстрону жашау эм чыгъармачылыкъ жолуну юсюнден сурат кёрмюч къуралгъан эди. Былайда Юрий Хатуевич музыка класс аны атын жюрютюгюн анда билгенин, анга бек къууанганын белгилерге тийишлиди. Анда жаш вокалистлени, инструменталистлени, ансамбльлени юйретирикдиле.

Классда уа алагъа мында окъурукъ сабийлени къауууму тюбегенди. Ала музыкантны чыгъармачылыгъын сюйгенлерин, андан юлгю алгъанларын, ол алагъа уллу искусствогъа жол кёргюзтген инсан болгъанын айтхандыла. Юрий Хатуевич а сабийлени къонакъланы китабында, дискледе бла къагъытлада къол салып къууандыргъанды.

Экскурсиядан сора уа «шахарчыкъны» арбазында байрам ингир башланнганды. Аны республиканы культура министри **Мухадин Кумахов** ачханды.

КъМР-ни Башчысы Юрий Коков, жыйылгъанланы алгъышлай, республиканы къыраллыгъыны 95-жыллыгъыны аллында кёп байрам ишле къуралгъанларын, бюгюн а энчи кюн болгъанын белгилегенди.

-Шёндю мында айтхылыкъ жерлешибиз, ёхтемлигибиз, битеу дунияда да аты айтылгъан Юрий Темирканов бизни биргебизгеди. Мен Къабарты-Малкъарны халкъыны атындан сизни энтта бир кере алгъышлайма, чыгъармачылыгъыгъызда жетишимли болуругъузну тежейме, - деп, ол Юрий Темирдановха музыка искусствону айнытыугъа этген уллу къошумчулугъу ючюн «Къабарты-Малкъар Республиканы аллында къыйыны ючюн» орден бла саугъаланнганын айтып, аны анга бергенди.

Юрий Хатуевич, жыйылгъанлагъа ыразылыгъын билдире, хар адамгъа анга жоралап быллай къууанчлы иш къуралгъаны хычыуун кёрюннгенин айтханды. Жюрек жылыуугъуз, ышаргъаныгъыз - хар не ючюн да сау болугъуз, дегенди ол.

Байрам ингирни андан ары сабий коллективлени концерти бардыргъанды. Быйыл «Россейни искусстволаны эм иги 50 школу» деген битеукъырал конкурсда хорлагъан Нальчикни искусстволаны биринчи номерли школуну (анда уа кеси заманында Юрий Хатуевич да окъугъанды) хору жырлагъанды, гитче пианист **Алия Устинова**, **Ислам Шекежев**, **Андемиркан Бербеков** эм башхала пианинону, гитараны, скрипканы аламат ариу сокъгъандыла.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

Ю.Х.Темирдановну «Къабарты-Малкъар Республиканы аллында къыйыны ючюн» орден бла саугъалауну юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны

УКАЗЫ

Музыка искусствону айнытыугъа уллу къыйын салгъаны ючюн **ТЕМИРКАНОВ Юрий Хатуевични** – «Санкт-Петербургну Д.Д.Шостакович атлы академиялы филармониясы» федерал къырал бюджет культура учреждениянны художествону башчысын, филармонияны россейли академиялы симфония оркестрини сыйлы коллективини художествону башчысын эмда баш дирижёрун – «Къабарты-Малкъар Республиканы аллында къыйыны ючюн» орден бла саугъаларгъа.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы Ю. КОКОВ

Нальчик шахар,
2016 жыл 18 август,
№94-УГ

КЕНГЕШ

Фейерверклени низамгъа сыйындырыуну юсюнден баргъанды сёз

КъМР-ни Правительствосуну Председатели **Мусукланы Алий** фейерверклени бир низамгъа сыйындырыуну тап амалларын табар мурат бла кенгеш бардыргъанды. Аны ишине КъМР-ни Башчысыны Администрациясыны бла КъМР-ни Правительствосуну аппаратыны, Нальчик шахар округну жер-жерли администрациясыны, прокуратураны, КъМР-де МВД-ны, МЧС-ни КъМР-де Баш управлениясыны келечилери къатышхандыла.

Кенгешде пиротехниканы хайырланыуну жорукълары, салютла атдырыны аллында аны юсюнден тийишли ведомствола бла аны заманын, жерин да тохташдырыуну низамы сюзюлгендиле, жамауатны ырахатлыгъын жалчытыу жаны бла законодательствону сакъларгъа кереклиси айтылгъанды.

Ахырында пиротехника затланы хайырланыу бла бардырыллыкъ байрамланы, къууанчланы тап къурауну юсюнден оюмланы КъМР-ни Правительствосуна берирге буйрукъ этилгенди.

КъМР-ни Башчысыны бла Правительствосуну пресс-службасы.

Ышаныу

Аниуар Гедуев финалгъа чыкъгъанды

Тюнене Рио-де- Жанейрода Олимпиада оюнланы программасына кёре Россейни эркин тутушуудан спортну устасы, Европаны кёп кере чемпиону эмда 2015 жылда дунияны чемпионатында доммакъ майдал алгъан Аниуар Гедуев 74 килограммгъа дери ауурлукъда кюйюзге чыкъгъанды.

Бизни айтхылы жерлешибизни тутушханына къарагъанланы санында маэстро **Юрий Темирканов** бла КъМР-ни Башчысы **Юрий Коков** болгъандыла. Ала эришиулеге уллу эс буруп къарагъандыла.

Биринчи тюбешиуюнде Гедуев узбекли спортчуну 10:5 эсеп бла къытханды. Экинчи жолда ол американы гёжеф Джордана Барроузаны 3: 2 эсеп бла хорлагъанды, ызы бла дунияны чемпионатында доммакъ майдал алгъан азербайджанлы Джабраил Гасановну онглагъанды (5:4).

Алай бла бизни гёжефибиз Аниуар Гедуев эркин тутушуудан финалгъа чыкъгъанды эмда андан умутчу болгъанланы майдалсыз къалмазлыгъына ышандыргъанды.

КъМР-ни Башчысыны бла Правительствосуну пресс-службасы.

БРИФИНГ

Улоу эмда связь бёлюмде бегитилген проектле таймагъанлай жашауда бардырыладыла

Быйылны биринчи жарымында транспорт жаны бла 2 миллиард 9,8 миллион сомгъа жумушла тамамланнгандыла. Ол а былтырны бу кезиуюнден эсе 4,9 процентге асламды. Ма бу тарихлени КъМР-ни Транспорт эм связь жаны бла Къырал комитетини председатели Арсен Кудаев пресс-конференцияда билдиргенди.

Андан ары ол быллай шартланы туура этгенди:автомобиль транспорт бла 26,2 миллион пассажир жюрютюлгенди- 16,6 процентге аслам. «Нальчик» халкъла аралы аэропортну юсю бла 40,3 минг адам, ол санда халкъла аралы рейсленде да 5,2 минги ётгенди (233,7 процент). Поездле бла жюрюгенле уа быйыл азыракъ болгъандыла-шахардан тышына - 110,9 минг (75,5 процент), «Москва-Нальчик» поездде -91 минг адам (92 процент). Анга да къарамай, темир жол бла жюк ташыуну, жюклеуню, къотарыуну ёлчеми уа 151 процентге жетгенди.

Связь жаны бла да 2 миллиард 549,3 миллион сом багъасы жумуш тамамланнганды. Инвестиция проектледен да юч миллиард сомдан артыгъы жашауда бардырылгъанды. Ол а асламысында энчи иелени бла федерал бюджетни субсидияларыны хайырынданды.

Комитетни таматасы Северный эмда Южный автовокзалланы къурулушлары къалай баргъанларыны юсюнден да айтханды. Ала белгиленнген замандан эки ай чакълыгъа артха къаладыла. Аны сылтауу - биринде инвесторну, экинчисинде уа подрядчикни алышыргъа тюшгенди. Бусагъатда иш къыстау барады. Быйылны ахырына биринчи кесегинде белгиленнген жумушла бошаллыкъдыла.

Тырныауузшахарда да жангы автовокзал,Арсен Магомедович айтханнга кёре, хайырланылыргъа келир жылны биринчи жарымында берилликди. Бахсанда автовокзалны да башха жерге кёчюрюню амаллары сюзюле турадыла. «Жангы автовокзаллада пассажирлеге не къадар тынчлыкълы болурча онгла къураллыкъдыла, ала шёндюгю заманны излемлерине келиширикдиле, аны бла бирге уа анда ишлегенлеге бла жамауатха къоркъуусузлукъ бийик даражада боллукъду,деп белгилегенди комитетни башчысы.

Урваньда уа, ол айтханнга кёре, автомобильлени тёгерек айланып сюрюрча, дрифтге, дрэг-рейсиннге да трассала радио бла жюрютюлген машиналагъа деп да километр бла жарым жерни алгъан картодром ишленирикдиле. Анда дагъыда къонакъ юй, машиналаны жуугъан жер, кафе, сатыу-алыу арала да боллукъдула. Проект 2016-2018 жылланы ичинде тамам этилликди. Аны хайырындан эки жюзге жуукъ ишчи жер да къураллыкъды.

-Нальчикде халкъла аралы жангы аэропорт ишлерге белгилене эди, ол,эштада, федерал программадан кетериллик болур. Аны бла байламлы республиканы Башчысы Россей Федерацияны Президенти Владимир Путинден аэропорт федерал бюджетни ачхасына жангыртылырча мадар этерин, самолётла къоннган майданны уа республиканы оноуундан федерал иеликге кёчюрюрлерин тилегенди,- деп билдиргенди Арсен Кудаев.

Ол ангылатханыча, бусагъатда самолётла учхан, къоннган майдан Росавиацияны оноууна ётдюрюлгенди, аэропортну федерал бюджетни ачхасына жангыртыуну оноу этилгенди. Энди аны федерал программагъа къошдурууну мадарлары этиле турадыла.

Темир жол транспортну ишини юсюнден айтханда, Арсен Магомедович республиканы Правительствосуну бла Транспорт эм связь комитети да Шимал-Кавказ темир жолну оноучулары бла бирге Нальчикде Мальбахов орам темир жолдан адамла ётюучю жерни эмда 20-чы ызын кетертир ючюн уллу кюч салыргъа тюшгенин эсгертгенди. Алай этмей жарарыкъ тюйюл эди, ала экиси да бек тозурагъандыла, къоркъуулу окъунадыла,деп къошханды.

Бюгюнлюкде «Шимал Кавказны темир жолларыны» башчылары Россейни Транспорт министерствосуна 20-чы ызны жабаргъа кереклисине шагъатлыкъ этген къагъытла хазырлайды. Федерал ведомство узакъгъа созмай тийишли оноу чыгъарыр да, къысха заманны ичинде ишни къолгъа алырбыз деп турабыз,дегенди докладчы.

- Ол КъМР-ни Правительствосуну бла РЖД-ны араларында этилген келишимге кёре, темир жол вокзалны Нальчикден тышына чыгъарыу жаны бла ишде биринчи атлам боллугъуна ышанабыз. Аны ючюн иги кесек жумуш этилгенди: «РВ-Нальчик» АО да къуралгъанды, аны уставной капиталыны 51 процентИ РЖД-дады, 49 процентИ да КъМР-ни Правительствосундады. Ведомствола аралы ишчи къауум да къуралгъанды. Жер белгиленнгенди, аны топографиялы съемкалары этилгендиле.

Бусагъатда инвесторла излейбиз,-деп чертгенди Арсен Кудаев.

Ол жангы «Къабмалкъавтотранс 1438» предприятие жылны биринчи жарымында 32 миллион сомдан аслам файда тюшюргенин, таза файдасы уа бир миллион отуз жети минг сом болгъанын ёхтемленип айтханды. «Жылны ахырына дери предприятие дагъыда алтмыш тогъуз жангы автобус алыргъа деп турады. Ол заманда адамла ингирликде автобусла тапмай кыйналлыкъ тюйюлдюле»,- дегенди.

Арсен Магомедович «Къоркъуусуз республика» деген проект жашауда къалай бардырылгъанындан да хапар айтханды. Система къалай ишлегенин да кёргюзтгенди. Нальчик шахарны, республиканы битеу районларында, эллеринде да камерала орнатылгъандыла, ала автомобильчиле къалай жюрюгенлерине къарайдыла.

Аны хайырындан жарым жылны ичинде бек аздан 45-50 инсанны жашауу сакъланнганды. Дагъыда адамны базарда, орамда, къайда да болсун, бир заты урланды эсе, бирле сумкасын къоюп кетдиле эселе да, камерала аланы барын да кёрединде. Аманлыкъчылыкъ этгенни полициячыла излей эселе уа, олсагъат табадыла.

Проектни жашаугъа бизни жерлешибиз Аппайланы Алим бла нёгерлери сингиргендиле. Аллай зат алыкъа къыралда угъай да, андан тышында да жокъду. Проект комитетге хакъсыз берилгенди, деп билдиргенди комитетни башчысы.

Ахырында ол журналистлени соруулары на жууапла бергенди.

ХОЛАЛАНЫ Марзият.
Суратны автор алгъанды.

Мен келир заманны сайлайма!
Айырыула 2016

Даулашла къызыу болургъа ушайдыла

Россейни Къырал Думасыны депутатларын айырыуну кюнюне дери айдан да аз заман къалгъанды. Охотный рядда болгъан 450 жерге уа 14 партияны 4,5 мингден аслам келечиси бла бир мандатлы округладан эки мингден аслам кандидат сайланыргъа сюедиле. Айырыула къыралыбызны келир беш жылны ичинде политика жашауу къаллай боллугъун кёргюзтюрюкдюле.

Къол кётюрюню аллында уа агитация бардыряллыкъды. Баш кюн 22 августда кандидатланы араларында биринчи теле дебатла башланырыкъдыла. Айырыулагъа къаллай программала бла баргъанларыны юслеринден политикле беш федерал телеканалда билдирликдиле, ол санда «**Россия-1**», «**Россия-24**», **Биринчи канал**, «**ТВ-Центр**», **эм ОТР**. Дебатла радиода да боллукъдула: «**Маякда**», «**Вести-ФМ-де**» эм «**Россейни радиосунда**».

Республикада агитацияны юсюнден айтханда уа, КъМР-ни Айырыу комиссиясы 16 августда жеребьевка бардырып, политика партияланы бла бир мандатлы кандидатланы араларында эфир заманны эмда газетледе материалла басмаланырыкъ кюнлени юлешгендиле. Алай бла политика партияланы бла бир мандатлы кандидатланы программалары бла «**Россия-1**» **ВГТРК-да**, «**Къабарты-Малкъар**» къырал телеканалда бла радиода, **НОТР-да эмда «Кабардино-Балкарская правда»**, «**Заман**», «**Адыгэ псалъэ**», «**Горянка**», «**Советская молодежь**» газетледе шагъырейленирге боллукъду.

Федерал законла чыгъарыучу органнга кеслерини келечилерин 14 политика партия кёргюзтеди. Къабарты-Малкъарны Айырыу комиссиясы «**Единая Россия**», «**Справедливая Россия**», **ЛДПР**, «**Патриоты России**», «**Зеленые**» «**Партия РОСТА**», **Россей Федерацияны коммунист партиясы**, «**Гражданская сила**», «**Родина**» «**Россейни коммунистлери» коммунист партия**», «**Яблоко**», «**Россейни пенсионерлерини тюзлюк ючюн партиясы**», «**Граждан платформа**», «**Халкъ эркинликни партиясы (Парнас)**» биригиулени эсепге алгъанды.

Къыралда бир мандатлы система къайтарылгъаны уа жеринде адамлагъа эс бурулуп башлагъанымы белгисиди. Жашагъан шахарында, элинде, орамында проблемаланы ачыкълагъан, аланы кетериую юсюнден айтхан кандидатла хорларыкъларын белгилейдиле экспертле.

Битеу къыралда да бир мандатлы округладан федерал депутатха эки мингден аслам адам кёргюзтюлгенди. Къабарты-Малкъарда уа ала сегиздиле: **Хасан Жилов**, **Борис Паштов**, **Солтанланы Айшат**, **Руслан Токов**, **Муса Цумаев**, **Шауаланы Камал**, **Сафарбий Шхагапсоев**, **Адальби Шхагошев**.

Ол кюн а къыралны регионларында дагъыда жер-жерли представительный органланы депутатлары да сайланырыкъдыла. Республикада 122 муниципал айырыу кампания боллукъду. Депутатларын 112 элде бла он шахарда, ол санда Нальчикде, Тырныауузда, Къашхатауда жашагъанла сайларыкъдыла. Битеу да бирге уа 1522 депутат мандат юлешинирикди, ол санда бир айырыу округда - 148-си, къалгъан 1374-сю уа бир мандатлы округлада.

КъМР-де къол кётюрюню кюнюнде 354 айырыу участка ишлерикди.

РФ-ни Ара айырыу комиссиясыны башчысы Элла Памфилова регионлада айырыу кампания къалай баргъанына къаты контроль этиллигин чертгенди. Ведомствода бузукълукъланы юслеринден битеу билдириуле эсепге алынып, тинтилгенлей турлукъларын айтхандыла. Айырыу комиссияланы башчылары кеслерини эркинликлерин артыгъы бла хайырланнганларыны юслеринден белгили болсала уа, ала къуллукъларындан эркин этилирге да боллукъдула.

Алай бла 18 сентябрьде барыбызгъа да сайлау этерге керекди. Алай ол кюн жашагъан жеринден узакъда болгъанла уа, алгъадан да открепительный талонла алып, кеслерини айырыу эркинликлерин башха жерледе хайырланыргъа боллукъдула.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

Олимпиаданы дневниги

Майдаллагъа энтта да къошуллугъуна ийнанабыз

Риода Олимпиаданы онекинчи кюнюнде россейлиле эки кюмюш бла бир доммакъ майдалла алгъандыла. Аланы барысын да тиширыула къытханларын белгилерчады: тутушууда Валерия Коблова бла Наталья Воробьева, боксда уа Анастасия Белякова жетишимли болгъандыла.

58 килограммгъа дери ауурлукъда эришген Валериягъа Олимпиаданы «кюмюшю» бек уллу жетишимлеринден бириди. Алай финалда японлу Каори Итёге къытдыргъаны уа аны бек ачыу этдиргенди. Ала эндиге дери да эришген эдиле – Ташкентде дунияны чемпионатында. Ол заманда японлу бизникин кёз ачдырмай хорлагъан эди.

Екатерина Букина.

Андан бери Коблова Каори бла жангы тюбешиуню ашыгъып сакълагъанды, аны артда къоюу къызны баш мураты болгъанды, анга хазырлана, залдан чыкъмагъанлай жараула этгенди. Алай ол умутун бу жол да толтуралмагъанды.

Болсада, Ташкентде ол Кориге 10:0 эсеп бла къытдыргъан эсе да, бу жол хорламны алай тынч бермегенди, эсеп 2:3. Итё кеси уа тиширыу тутушууланы жигитине, дунияда эм кючлюге саналады, Олимпиада оюнланы тёрт кере чемпионуду.

Алай Россейни эркин тутушуудан сыйлы тренери Яков Гантман бу эсепге ыразы болмагъанды. Судьяла тюз оноу чыгъармагъандыла, ала японлу спортчуну даражасына къарагъандыла, Коблова алтын майдалгъа тийишли эди, дегенди ол.

Лондонда Олимпиаданы,

Анастасия Белякова.

Лас-Вегасда дунияны, Бакуда Европа оюнланы чемпиону Наталья Воробьева (69кг.) бу Олимпиада майдаллары на «кюмюшню» къошханды. Жарсыугъа, бу жол ол «алтынны» алалмагъанды. Финалгъа жол къыйын эди. Аны ючюн ол Къазахстандан Эльмира Сыздыкованы, Монголиядан Очирбатын Насанбурмааны, Египетден Энас Мостафаны хорлагъанды.

Ахырында уа японлу Саре Досеге къытдырып ийгенди.

Финалда Саре кесин тынч жюрютгенди, бизники андан къайда тири, онглуракъ да кёрюннгенди. Алай сермеш бошала тургъанда, Досе, тюз приёмну этип, эки балл алгъанды. Быллай кезиуледе хорлам ахыр очколаны алгъан спортчугъа бериледи. «Кюмюшге» Наталья къуууанны угъай, жарсыгъан этгенди, майдалны такъгъанларында да, кёз жашларын кючден тыя сюелгенди. Артда ол бир бири ызындан эки Олимпадада хорлау аны баш муратларындан бири болгъанын, алай ол анга жеталмагъанын билдиргенди.

Наталья Воробьёва.

Алай быладан да къыйын а боксдан доммакъ майдал келгенди. Аны алыр ючюн, Анастасия Белякова ачыгъан окъуна этгенди. Жарым финалда ол французлу Эстель Мосселиге къытдыргъанды, аны бла тюйюшгенде саулугъуна чып да тюшюргенди. Эстель аны инбаш жанына къаты ургъанда, бизники къорууланалмай къалгъанды. Рингден аны сермеш бошалгъынчыгъа дери медикле инвалид коляскада чыгъаргъандыла. Къызны тренери Фёдор Шарафисламов билдиргеннге кёре, спортчуну инбашында сюеги чыкъгъанды, жуууукъдагъы сюеклери да ачыгъандыла.

Алексей Денисенко.

Алай бла онекинчи кюнню эсеплерине кёре, Россей алгъыннгы, тёртюнчю жеринде къалгъанды, аны онеки алтын, онтёрт кюмюш, онбеш да доммакъ майдаллары барды.

Олимпиаданы 13-чю кюню да майдаллагъа бай болмагъанды, спортчуларыбыз жангыз да эки майдал алалгъандыла: эркин тутушуудан – «доммакъ» эм тхэквондодан - «кюмюш». Екатерина Букина хар тюбешиуюнде да къараучуланы сагъайтырдан къалмагъанды, ол санда уа финалда да. Гёжеф къыз балла бла хорлай келгенлей, ызы бла къаршчы спортчулагъа алчылыкъны ычхындырып къоя эди. Алай жиберген халатлары анга майдалны алыргъа чырмамагъандыла. Ахыр сермеш тенг эсеп бла бошалгъанлыкъгъа, приёмланы кёбюрек этгени ючюн Екатерина хорлагъанды.

Тхэквондода уа эндиге дери артыкъ белгили болмагъан спортчу иорданиячы Ахмад Абугауш бизни Алексей Денисенкону хорлагъанды, аны хатасындан ол кюмюш майдал бла чекленнгенди.

Валерия Коблова.

Аны бла сермешгинчиге дери спортчубуз тюрклю Сервет Тазегюл бла тюйюшгенди. Ол дунияны, ары дери болгъан Олимпиаданы да чемпионуду. Ол алгъаракълада бек даражалы эришиуледе Алексейни 3:1 эсеп бла хорлагъан эди. Алай россейли бу жол анга дертин жетдиралгъанды. Тюбешиуню ол, терк эм кючлю чабыуулладан башлап, эки раундну да хорлам бла бошагъанды.

Бельгиячы Яуад Ахаб бла сагъыракъ болгъан эсе да, аны да онглагъанды.

Финалда не корейли Шин Дун Юн, не испанлы Хоэль Гонсалес бла тюйюшеме деп тургъанлай, аланы экисин да Ахмад хорлап чыкъгъанды. 20-жыллыкъ иорданиячы эндиге дери эришиулерини биринчи кезиулеринден ары хазна баралмагъанды, бу жол а ол танымазча эди. Не биринчи, не экинчи раундда ол Денисенкону кесине тап жуукълашыргъа къоймагъанды, ол чабыуул этеме дегенде уа, эки кере башына уруп, аслам очко жыйгъанды. Алай бла иорданиячы алтын, бизники уа кюмюш майдалланы алгъандыла.

Газетни басмагъа хазырлай тургъан заманда Рио-де-Жанейродан къууанчлы хапар келгенди. Бизни синхронистка-ларыбыз команда эришиуледе Россейге 13-чю алтын майдал келтиргендиле. Алай бла Россей таблицада тёртюнчю жерин къайтаргъанды.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфия.

Майдалланы эсеплери

	Къыралла	алтын	кюмюш	доммакъ	битеу да
1	США	35	33	32	100
2	Великобритания	22	21	13	56
3	Китай	20	16	22	58
4	**Россия**	**13**	**15**	**17**	**45**
5	Германия	13	8	11	32
6	Япония	12	6	18	36
7	Франция	8	12	14	34
8	Италия	8	10	6	24
9	Нидерланды	8	4	4	16
10	Австралия	7	10	10	27
11	Южная Корея	7	3	8	18
12	Венгрия	7	3	4	14
13	Бразилия	5	5	5	15
14	Испания	5	2	3	10
15	Хорватия	5	2	0	7

АШЫРЫУ

«Табийгъатыгъыз - аламат, адамларыгъыз - сейирлик»

Алгъаракълада ата журтлуларыбыз бери солургъа келгенлерини юсюнден билдирген эдик. Ала Къазахстанны Халкъларыны ассамблеясында къарачайлыланы бла малкъарлыланы «Бирлик» жамаат бирлигиулеринде «Минги тау» этнография тепсеу ансамбльни къауумуна кирген таулу жашла бла къызла эдиле. Аланы бери келиулерин «Эльбрусоид» жаш тёлю араны Нальчикде бёлюмю бла КъМР-ни Граждан обществону институтлары бла байламлыкъла къурау эмда миллетлени ишлери жаны бла управлениясы къурагъандыла.

Он жаш бла къыз Долинскде «Горный родник» санаторийде тургъандыла. Аланы биргелерине таматалыкъ этип Хаджиланы Зарема келген эди. Он кюнню ичинде ала кюн сайын эки сагъатларын окъуугъа бёлгендиле, тау адет-тёрелеге юйреннгендиле, республиканы, малкъар халкъны тарыхы бла шагъырейленнгендиле, Минги тауну этегинде, Чирик кёлню жагъаларында, Чегем чучхурлада да болгъандыла, Огъары Малкъарда тарны, Абай къаланы да кёргендиле, жуукълары бла да тюбешгендиле.

Къонакълагъа устазлыкъны филология илмуланы кандидаты Апполаны Алим этгенди. «Жарсыугъа, ана тиллерин билмейдиле, алай билирге уа бек итинедиле. Энди бюгюн а дерседе турургъа сюймезле десенг, ала уа, жыйылып, келип къала эдиле. Мен аланы саламлашыргъа , алгъыш айтыргъа, таматала бла сёлеше билирге юйретгенме.

Адет-тёрелерибизни юслеринде артыкъда кёп соруула бере эдиле. Ата-бабалары жашагъан жерлени да кёрюрге бек термилгендиле. Алагъа ата-аналары, ынналары, аппалары хапар айтып, Чегем чучхурланы, Чирик кёлню, Минги тауну да юсюнден биледиле, барыб а биринчи кёргендиле.

Малкъар тилде чыкъгъан китапланы, жырлары бла дисклени излегенлери да къуандыргъанды. Мен да тапханымы бергенме. Былагъа жуукълары да келгендиле, юйлерине элтип да сыйлагъандыла»,-деп хапарлагъанды Аппо улу.

Къонакъланы ашырыр кюнде къуралгъан ингирге «Эльбрусоидни» бёлюмюню таматасы Аналаны Марат, КъМР-ни Граждан обществону институтлары бла байламлыкъла къурау эмда миллетлени ишлери жаны бла управлениясы башчысыны орунбасары Гергъокъланы Жамболат къатышхандыла. Дагъыда жашланы, къызланы жуукълары да Герпегежден, Чегемден, Хасаниядан, Минги тауну тийресинден, Нальчикден да кёп адам келгенин белгилерчады.

Ингирни уа Токълуланы Амина бардыргъанды. Башлагъан а «Келчи ариуум къатыма» деген жыры бла Холамханланы Къайсын этгенди. Ол жырлагъан кезиуде къонакъла, ортагъа чыгъып, бир бирлерин алышындыра, тепсегендиле. Алагъа уа Къайсын кеси да къошула эди. Чабдарланы Амина, Геруглаты Салимат да ариу жырлап къуундырыгъандыла узакъдан келген ата журтлуларыбызны.

Ала уа: «Ата-бабаларыбыз тургъан жерге келип, аз тургъан эсек да,ол заман жюреклерибизге балхам жакъгъан кибик эди. Биз кетип барабыз, алай жаныбыз мында къалады. Бир онг табып, къайтмай къаллыкъ тюйюлбюз»,-деп ыразылыкъларын билдиргендиле.

Тюнене къонакъларыбыз юйлерине атланнгандыла. Ахшы жолгъа барсынла, къууанч бла жыйылсынла! Кетерден алгъа, аланы бир къауумуна тюбеп, сёлешгенме.

ЭФЕНДИЛАНЫ Сагид:

- Мында тургъан кюнлерибиз он сагъат кибик ётгендиле. Кёп ариу жерлени кёргенбиз. Чегетге канат жол бла да эки кере чыкъгъанбыз, алай эки кере да, жарсыугъа, Минги тауну кёралмагъанбыз-кюн бузулуп эди. Гара сууланы тюз чыкъгъан жерлеринде ичгенбиз. Чегем чучхурлада уа жуукъларыма тюбегенме. Ала шишликле, лычин бла да сыйлагъандыла, айран да ичиргендиле. Анам да этеди айран, хычин, алай мындагъыла бютюн татыулудула.

Элеккуланы Нюр башчылыкъ этген «АссаПати» ансамбльге барып, тепсеулеге юйреннгенбиз. Огъары Малкъаргъа атлана, тоннельни ичи бла угъай, алгъыннгы жол бла жаяу ётгенбиз. Ана тилими бир кесек биле эдим да, мында тургъан кюнлеримде уа кёп сёзлени да эсиме тюшюргенме. Юйге тансыкъ болгъанма, алай кетеригим да келмейди. Баргъанымлай, анамдан бла атамдан бери кёчерибизни тилерикме.

ЁЗДЕНЛАНЫ Аминат:

- Бек ариу жерлеригизде болгъанма. Бютюн да бег а Минги тауну тийресин эмда Чирик кёлню жаратханма. Шахарыгъыз да аламатды. Мени жуукъларым алып кетген эдиле да, ала да кёп айбат жерлеригизни кёргюзтгендиле. Мында адамла да бир огъурлула, жарыкъладыла, ышармай сёлешмейдиле. Кертисин айтсам, мындан кетеригим келмейди, бек сюерик эдим къайтыргъа, келир жыл бери кёчюп окъуна келейим деп турама.

Ракель ГЕЙСАРИ:

- Мени ыннам Хаджиладанды. Андан сюе эдим бери келирге. Бек жаратханма. Эшитгенме, таулуланы къонакъбайлыкъларыны юсюнден, алай былай жарыкъ, халал жюрекли болгъанларын а билмегенме. Табийгъат да, тюз да анда жашагъан адамлача, тауушлукъ.

Биз жашагъан жерде да таула бардыла, алай сизникилеге жетген жокъ сунама. Окъургъа бек сюеме да, юйюме малкъар авторланы суратлау литературадан китапларын элтип барама. Дискле бла жырла да алгъанма.

БИТТИРЛАНЫ Магомет:

- Мен жуукъларым бла тюбешгениме артыкъда бек къууанганма. Ала мени «Къууанч» кафеге да элтгендиле. Герпегежде къонакъда да болгъанма. Таулу къызла уа мында нечик ариудула. (Кюледи). Кетеригим келмейди. Келир жыл, бир онг болуп, къайтмай къаллыкъ тюйюлме.

ГЕРУГЛАНЫ Салимат:

- Мен къарачайлыма, мындан Ючкекеннге барлыкъма. Ансамбль бла кёп къыраллада болгъанма, алай сизни жерлеригизге уа бир зат да жетмейди. Мында жашаргъа бек сюерик эдим. Юйге тюрлю-тюрлю саугъала алып барама: ариу жерлеригизни суратларын, китапла, эшилген затла да.

ХОЛАЛАНЫ Марзият.

Суратны автор алгъанды.

Сокъураныу

Мени жангылычымы къайтармагъыз

2016 жылда 16 августда КъМР-ни Башчысында террорист эм экстремист аманлыкъны къояргъа оноу этгенлени мамыр жашаугъа къайтарыу жаны бла комиссияны жыйылыуунда Кучмезланы Къумукъну жашы Русланны иши сюзюлгенди. Ол РФ-ни Уголовный кодексини 33-чю статьясыны 5-чи кесегине, 208-чи статьяны 2-чи кесегине, 222-чи статьяны 1-чи кесегине эмда 222.1-чи статьяны 1-чи кесегине бузукълукъла этгени ючюн терслененди.

Кучмез улу Россейни ФСИНини КъМР-де Управлениясыны 1-чи номерли СИЗО-сунда тутулуп турады. Комиссия, аны тилегин сюзюп, Нальчикни шахар сюдюне жашы ишин тынгылы тинтип, аны эркинлигине чек салыу бла байламлы болмагъан оноуну чыгъарыуну юсюнден эсгертиу этгенди. Жашны тилегинде уа быллай сёзле бардыла:

«Комиссияны хурметли келечилери! Мен, Россей Федерацияны гражданинича, сизден болушлукъ излейме. 2015 жылда январь айда законлагъа бузукълукъ этип сауутланнган аманлыкъчы къауумланы келечилерини динни, аны жорукъларыны юслеринден айтханларына алданып, алагъа машинамы берип, ары-бери жюрюрге болушлукъ этгенме.

Мен законланы бузгъанымы билеме. Интернетде излеп, ол адамла къыралыбызда эркин этилмеген ИГИЛ террорист организацияны келечилери болгъанларын ачыкълагъанма. Ушакъла бардыра, ала республиканы жаш адамларын алдагъанларын ангылагъанма. Ала, башхаланы акъылларына, оюмларына тынгыларгъа унамай, жаланда кеслери айтхан тюздю, деп тургъандыла. Алай ол а ислам диннге ахырда келишмейди.

Жарсыугъа, мен бу затланы заманында ангылап, тохтаялмагъанма, боевикледен къоркъуп, башым сюдлюк болургъа жентгенме. Бюгюнлюкде уа, право низамны сакълаучу органлагъа келип, аладан болушлукъ излемегениме бек сокъуранама.

Республиканы жаш тёлюсюнден мени жангылычларымы къайтармагъыз, къадарыгъыз, насыбыгъыз, келир жашауугъуз ючюн жууаплы болугъуз, деп тилерик эдим. Керти ислам бла бир тюрлю байламлыкълары, динден ангылаулары болмагъанлагъа тынгыламагъыз, аланы ызларындан барыргъа ашыкъмагъыз. Мен жангылгъан этгенме, аны юсюнден следствияны кезиуюнде айтханма.

Бу чакъырыууму республиканы жаш тёлюсюне белгили этеригизни тилейме. Мени кемчиликлерими къайтармасынла, аланы багъасы асыры уллуду. Законсуз къауумланы башчылары бла келечилерини айтханлары ётюрюкдю, жашау бла ахырда келишмейди.

КУЧМЕЗЛАНЫ Руслан».

Энчи операция

«Имарат Кавказ» халкъла аралы террорчу организацияны Къабарты-Малкъарда жолу кесилгенди

Россейни ФСБ-сыны Къабарты-Малкъарда Управлениясында билдиргенлерича, оператив- излеу мадарланы кезиуюнде диверсияла,террорчулукъ ишле хазырлай тургъан «Имарат Кавказ» аманлыкъчы къауумну боевиклерини тургъан жерлери тохташдырылгъанды.

17 августда Россейни ФСБсы Санкт-Петурбургда , энчи операция бардырып, КъМР-де бандподпольеге тири къатышхан эмда федерал излеуде болгъан ючеуленни, ала бла бирге уа КъМР-ден алагъа болушуп тургъан биреуленни жокъ этгенди.

Ала танылгъандыла: «Имарат Кавказ» халкъла аралы террорчу организациягъа кирген «Вилаят КБК» къауумну башчысы Шебзухов Залим Борисович, 1986 жылда 6 октябрьде туугъанды, КъМР,Нальчик, Ватутин орам, 33-чю юй, 19-чу фатар адресде регистрация этилипди; КъМР-ни бандподпольясыны «северо-восток секторуну амири» Шериев Астемир Асланович, 1991 жылда 11 июньда туугъанды, КъМР, Бахсан шахар, Ногмов орам,55-чи юй адресде регистрация этилипди; законсуз сауутланнган биригиуге тири къатышхан Ныров Вячеслав Леонидович, 1982 жылда 22 февральда туугъанды, КъМР, Бахсан шахар, Ломоносов орам, 63-чю юй адресде регистрация этилипди.

Бу бандитле барысы да Къабарты-Малкъарды жеринде уллу кюйсюзлюк бла этилген аманлыкълагъа, ол санда 2013 жылда майда право низамны сакълаучу органлада ишлегенлеге, аланы ёлтюрюр муратда чабыуллукълагъа, 2015 жылда майда КъМР-ни прокуратурасыны къуллукъчусун ёлтюрюуге къатышхандыла.

Халкъла аралы террорчулукъ организацияны тыш къыраллы эмиссарларыны планларына кёре, жашырын аты «амир КБК Салим» болгъан З.Шебзухов Шимал Кавказда бандподпольягъа башчылыкъ этерге керек эди. Аланы айтханлары бла ол законсуз сауутланнган биригиулеге жаш адамланы тартханды, пропаганда ишин, ол санда Интернетни юсю бла да, къаты бардыргъанды, къырал властьха къажау сауутланнган кюрешге чакъырыгъанды.

Жетишимли бардырылгъан энчи операцияны хайырындан «Имарат Кавказ» халкъла аралы террорчу организацияны Къабарты-Малкъарды жеринде иши тохтатылгъанды.

КъМР-ни Басма эмда асламлы коммуникацияла жаны бла комитети.

Пресс-конференция

Жангы жорукъла ишни игилендириуге бурулупдула

Монополиялагъа къажау федерал службаны КъМР-де управлениясында бу кюнледе бардырылгъан пресс-конференциясында сёз «Конкуренцияны къоруулауну юсюнден» 2006 жылда 26 июльда чыгъарылгъан 135-ФЗ номерли федерал законнга эмда Россей Федерацияны административ право бузукълукъланы юсюнден кодексине кийирилген тюзетиулени юслеринден баргъанды.

Пресс-конференцияны управлениясы таматасыны орунбасары Артур Куантов бардыргъанды. Ол башында сагъынылгъан законнга бла кодексге тюзетиуле кийириуню юсюнден 264-чю эмда 318-чи номерли жангы федерал законлагъа РФ-ни Президенти 2016 жылда 3 июльда къол салгъанын билдиргенди.

Биринчи документде кёргюзтюлген тюрлениулени ангылата, быллай шартла келтиргенди: мюлк субъектни (аланы бир ненчасыны) ахыр календарь жылда товар сатыудан алгъан файдасы 400 миллион сомдан кёп тюйюл эсе, ол башхаладан онглугъа саналмайды. Мюлк субъект финанс организацияны монополия кесеги эсе, башха мюлк биригиулени къаумуна конкуренцияны юсюнден законну 9-чу статьясыны 1-чи кесегине тийишлиликде кире эсе, учредительлерини санында юридический лицола бар эселе, аны устав ахчасында РФ-ни, аны субъектини неда муниципал къуралыуну юлюшю бар эсе, ол башхаладан онглу болгъаннга саналады.

Законну 12-чи статьясыны аты «Допустимость соглашений» дегеннге алышынгъанды. Анга 400 миллион сомдан кёп болмагъан файданы юсюнден марда да къошулгъанды. 17-чи статьяны 7-чи кесегинде уа антимонополиялы органнга торгланы, котировка сурамланы, предложенияланы сурауну,

башха торгланы да РФ-ни законодательствосуна тийишлиликде тюзге санауну излеп сюдге дау этерге эркинлик бериледи.

Мындан ары ФАС гитче предпринимательлик бла кюрешген субъектге пландан тышында тинтиулени жаланда прокуратураны ыразылыгъы бла бардырыргъа боллукъду. Кертиди, естественлу монополияланы субъектлери ол жорукъгъа бойсунгъанланы санына кирмейдиле.

316-ФЗ номерли законнга кийирилген тюзетиуле уа быллай тюрлениулеге келтиргендиле: эсгертиу халда административ жууапха тартыу Россей Федерацияны Административ право бузукълукъланы юсюнден кодексни 2-чи бёлюмюнде неда Россей Федерацияны административ право бузукълукъланы юслеринден законунда энчи статьяда кёргюзтюлмей эсе, административ тазир салыу бла административ жууапха тартыуну эсгертиу бла алышындырыргъа боллукъду.

Административ право бузукълукъла бла байламлы ишлеге закупкала жаны бла контроль органланы, толтуруучу властьны къыралны къорууланыу заказыны сферасында контроль эмда надзор этген, финанс-бюджет сферада контроль-надзор этген федерал органлары къарайдыла. Кодексни 19.5-чи статьясыны 7.3-чю кесегине тийишлиликде уа административ право бузукълукъланы юслеринден ишлеге жаланда судьяла къараргъа эркиндиле.

Пресс-конференцияда монополиялагъа къажау органны полномочиялары бла байламлы соруулагъа да жууапла берилгендиле.

М. АДИЛОВА.

Тинтиуле

Россейде коньяк шешаланы бешден бири - жалгъанды

Алкогольну жашырын рыногу кенгере баргъаны ючюн ачыкъ халда сатылгъан ичилени ёлчеми азаяды, ол а бюджет къытлыкъгъа келтиреди, деп эсгертедиле РФ-ни Эсеплеучю палатасыны аудиторлары. Бу продукцияны чыгъарыучула да тынгысызлыгъа, ала россейли рынокда коньякны 20 процентни жалгъан болгъанын белгилейдиле.

Халны осаллыгъына экспертле да женгиредиле, алай ол аз-аздан тюзеле барады, дейдиле. «Росстатны шартларына кёре, чыгъарылгъан алкоголь продукцияны ёлчеми 2015 жылда 2013 жыл бла тенглешдиргенде 10,9 процентге тюшгенди.

Алай а аны розница сатыу-алыуда саны уа 7,2 процентге ёсгенди. Ол а жашырын чыгъарылгъан ичиле кёп бола баргъанларына шагъатлыкъ этеди»,-деп билдиргендиле Эсеплеучю палатаны аудиторлары.

Аны бла бирге былтыр акцизледен тюшген ахча 2013 жылдан эсе 2,5 процентге азайгъанды. Ол да тинтиучюлени арсараны этеди. Нек дегенде кеф этдириучю ичилеге тохташдырылгъан налог ставкала 2012 жылдан бери 97 процентге дери кётюрюлгендиле – таза спиртни бир литри ючюн 254 сомдан 500 сомгъа дери. «2015 жылда бюджетге акцизледен тюшген ахча уа 271,2 миллиард сом болгъанды, ол а 2014 жылдан эсе 9,5 процентге азды»,-деп билдиргендиле ведомстводан.

Россейни алкоголь рыногунда болум промышленность бёлюмлени союзларыны келечилерин да тынгысызгъа къалдыргъанды. Коньякла чыгъарыучуланы союзуну председатели Ирина Бушина айтханнга кёре, ол ичгини тюкенледе сатылгъан ёлчемини бешден бири (бек аздан 20 проценти) жалгъанды.

Алай алкоголь бла байламлы миллет политиканы жарашдырыу бла кюрешген араны башчысы Павел Шапкин жашырын чыгъарылгъан продукция андан да кёпдю деп, алай санайды. «Коньякны розница сатыу-алыуда болгъан кёп тюрлюлерини араларында кертиси жарымындан да азды»,-деп ангылатханды ол.

Кертисин айтсакъ, хал бек къоркъуулуду. Андан шарт мадарла этип къутулургъа боллукъду, ол санда россейли жюзюмден керти эмда качестволу коньякла чыгъаргъанланы къыралны жанындан тутхучлулукъ этиу бла кёллендирирге эмда тюкенледе ичилени дайым да тинтип турургъа. Ма ол амалла болушмай къалмазлыкъларына Ирина Бушина ишексизди.

Экспертле уа иги жанына тюрлениуле андан да алгъа башлаными къларына ийнанадыла. Анга быйыл 1 июльдан ишлеп тебиреген ЕГАИС система себеплик этеди. Башхача айтханда, тюкенде жалгъан ичгиси болгъан шеша ючюн касса чекни чыгъармай къоярыкъды.

-Энди ачыкъ сатыуалыуда болгъан ичилени араларында жашырын чыгъарылгъанла жокъдула деп таукел айтыргъа боллукъду,-дейди Федерал эмда регион алкоголь рынокланы тинтиу бла кюрешген араны башчысы Вадим Дробиз.- ЕГАИС кючлю ичилени ачыкъ рыногун къурагъанды, аны чыгъарыуну, эсепге алыуну эмда сатыуну да контрольгъа алып. Аны хайырындан хал игилене башлагъанды. Анга быйылны биринчи жарымында акцизлени 20 процентден аслам ёсгенлери да шагъатлыкъ этеди.

Павел Шапкин да алай сунады эмда Росстатны быллай шартларын келтиреди: январьдан башлап июнь айгъа дери къыралда ачыкъ халда чыгъарылгъан аракъыны саны 9,5 процентге, коньякны -6,6 процентге, ликёр-аракъы изделияланы (спирти 25 процентден аслам болгъан ичиле) – 40 процентге ёсгенди.

Болсада дагъыда бир проблема къалады. Коньякны рыногунда ачыкъ, алай тёрели технологиялагъа бузукълукъ этилинип чыгъарылгъан продуктха – фальсификатха уа – не амал? Мирзеу спиртге бояула къошуп, коньякды деп тюкеннге чыгъарып, алыучуланы алдайдыла, деп жарсыйды Бушина. Аллай кезиуледе ЕГАИС болушаллыкъ тюйюлдю. Бу проблемагъа башха амал излерге керекди, деп къошады эксперт.

Сергей КУЛИКОВ.
«Российская газета».

ЖЫЛЛА ЭМ АДАМЛА

Борчу буюргъанын, жюреги айтханын толтура

Тёбен Чегемден Къаракъызланы Сафар жашауун толусунлай ич ишледе къуллукъ этиуге жоралагъанды. Бу сёзню да бошдан айтмайма, ахыр кюнюне дери (ол быйыл апрельде ауушханды) формасын юсюнден хазна тешмегенди.

Сафарны атасы Жабраил Думала элде колхозну председатели болуп тургъанды, анасы Шауаланы Махайны къызы Халиматны уа ёмюрю юй жумушланы толтурууда кетгенди. Жашыны ариу къылыкълы, адепли, тюз ниетли болуп ёсгенинде аны къыйыны уллу эди.

Жабраилны юйюрю кёчгюнчюлюкню, ачлыкъны, жаланнгачлыкъны да сынагъанды. Аны ючюн а бюгюлмегенди. Тюбеген къыйынлыкъланы хорлай, алгъа таукел баргъанды.

Таулулагъа туугъан жерлерине къайтыргъа эркинлик бергенлеринде уа, биринчилени санында келгенди. Тёбен Чегемде юй, журт салгъанды. Сафар а Калмыков атлы колхозда эсепчи болуп ишлеп башлайды. Буюрулгъан жумушну тынгылы тамамлагъаны ючюн жашны комсомол комитетни председателине айырадыла. Бир жол а мюлк жыйылыуда Бакуда милицияны школуна адам жиберирге керекди деген оноу келгенини юсюнден айтылады. Сайлау Сафаргъа тюшеди. Алай бла жаш комсомол путёвкасы бла окъургъа барады.

Къолуна алгъан жумушну айыпсыз толтурургъа юйреннгени себепли анда да айырмалы болады. Къайтхандан сора уа аны Тырныауузда ГОВД-ны акъылбалыкъ болмагъанланы ишлери жаны бла бёлюмюне жиберединe. Ол жыллада магъаданчыланы шахарында хал тынчлыкълы тюйюл эди. Тутмакъда кеслерин тап жюрютгенлени къалгъан заманларын ётдюрюрге ары жибергендиле. Тау-байкъландырыучу комбинатда кёп миллетлени келечилери тургъандыла.

Аланы араларында ичгичиликге берилип, юйюрлерине эс бурмай къойгъанла да кёп эдиле. Аллайланы сабийлери уа орамланы санап, къайда не хыли этейик, кимни не затын урлайыкъ деп айланнгандыла. Ма аланы жыйышдырыу, ала бла юйретиу-ангылатыу иш бардырыу, ёсюп келген жашчыкъланы бла къызчыкъланы осал ишледен тыйыу - Сафарны баш магъаналы борчу болгъанды.

Акъылбалыкъ болмагъанланы араларында аманлыкъ ишлени санын иги да къысхартыргъа себеплик этгени ючюн Къаракъызланы Сафаргъа 1968 жылда КъМАССР-ни Баш Советини Президиумуну Сыйлы грамотасын берединe. Ол жыл окъуна Гаммайланы Хызырны къызы Жаннет бла бир къош болады.

Андан сора жаш паспорт столда инспекторлукъ этеди, ызы бла Чегем районда бёлюмюню таматасыны къуллугъун толтурады. Пенсиягъа милицияны майору чында чыгъады. Алай бир кюнню да бош турмагъанды: Федерал миграция службаны КъМР-де Управлениясыны ветеранларыны къымылдауна ахыр кюнюне дери тири къатышханды. Школлагъа барып, сабийле бла тюбешип, ала бла ушакъла бардыргъанды.

Къырал къуллугъун бет жарыкълы толтургъанындан сора да, тёрт сабий да ёсдюргенди. Онтёрт туудугъу аны къуулдырып тургъандыла. Къызы Марзият атасыны усталыгъын сайлагъанды. Ол Элбрус районда миграция иш жаны бла бёлюмде къуллукъ этеди, полицияны капитаныды.

Аны тамата жашы Аскербий Санкт-Петербургда А.В.Хрулев атлы аскер академияны студентиди.

Бюгюнлюкде Сафарны сабийлери, туудукълары да аны кёп майдаллары, сыйлы саугъалары бла ёхтемленедиле. Аланы араларында СССР-ни МВД-сыны, КъМАССР-ни Ич ишле министерствосуну сыйлы грамоталары, «Ич ишле органлада бет жарыкълы къуллукъ этгени ючюн» майдалны битеу даражалары, «Совет милициясыны 50-жыллыгъы», «Урунууну ветераны» деген белгилери да бардыла.

Биргесине къуллукъ этгенле, аны танытгъанла, ол угъай да, Тырныауузда акъылбалыкъ болмагъанланы ишлери жаны бла бёлюмде къуллукъ этген заманында ол тюз жолгъа салгъан жашла да бюгюнлюкде Сафарны атын хурмет бла эсгередиле. «Уллу адамлыгъы бар эди, керек заманда кимге да билеклик этерге хазыр»,-дейдиле.

ХОЛАЛАНЫ Марзият.

КАВКАЗ -2016

Магъаналы темагъа оюмлу ушакъ

Быйыл 25-26 августда Дагъыстан республикада «Кавказ» деген экинчи россейли интернет-форум боллукъду. Аны ишине «Спутник», «Яндекс», «Mail.ru», «Одноклассники», «Вконтакте», «YouTube», «Wargaming.net» («World of Tanks»), «Acronis» д.а.к. интернет компанияланы таматалары эм баш специалистлери къатышырыкъдыла.

«Конференцияны баш темасы - Интернет - Кавказ регионланы эм Каспий къыралланы компьютер жаны бла айнытыуну кючлю этиуню амалы. Форумчула тыш къыраллы программаланы алышындырыуну, Яровойну законларыны пакетини, цифровой билимни, асламлы информация органлада цензураны, регионда социал-экономика излемлени тапландырыугъа деп жарашдырылгъан IT-проектлени, социал сетьлеге жамауатны эсин буруну, жангылыкъланы агрегаторларыны ёсюулерини эмда киберспортну юслеринден оюмларын айтырыкъдыла.

Форумну чеклеринде къырал эмда муниципал IT-службалада ишлегенлерини 2-чи слёту бардырыллыкъды эм Дагъыстанда бек иги предпринимательлени бирге жыйгъан «Дагъыстанда бизнес ыйыкъны» биринчи атламы этилликди.Махачкъала шахарны IT-департаменти бла республиканы Минтрансэнергосвязы къурагъан «Цифровой регион» деген потокда программистле шахарда бек иги цифровой сервислени юслеринден айтырыкъдыла. «Запрограммируй город» деген хакатонуну (усталаны жыйылыулары) ахыр эселерин, продуктланы эм аланы юслеринден бегимни туура этерикдиле.

«Спутник» туризм компанияны жангы сервисин къууанчлы халда ачыу конференцияны ара иши боллукъду. Дагъыстан, Къырым эм Краснодар край бу битеуроссей проектни биринчи атламларын бардырыргъа сайланнган регионладыла.

Битеу Кавказдан да IT-командала форумну чеклеринде информация къоркъуусузлукъну CTF (Capture the flag) юсю бла бардырылгъан халкъла аралы олимпиаданы россей этапында бек иги команда деген атха тийишли болургъа кюреширикдиле. Ары къатышырыкъладан заявкала 23 августха дери алынадыла.

«РИФ Кавказ - 2016» форумну къууанчлы ачылыууна эм ишине Россейни Минкомсвязыны таматасы **Николай Никифоров**, РФ-ни Шимал Кавказны ишлери жаны бла министри **Лев Кузнецов**, Россейни Президентини кенгешчиси **Герман Клименко**, Россейни Президентини СКФО-да толу эркинликли келечисини орунбасары **Михаил Ведёрников**, Дагъыстан Республиканы Правительствосуну председатели **Абдусамад Гамидов**, Сколково технопаркны директору **Ренат Батыров**, толтуруучу власть информация технологияла жаны бла къырал политиканы жашауда бардыргъан органларыны башчылары, Закавказье эм Прикаспий къыралланы посольстволарыны атташелери, тийишли учреждениялары бла предприятияланы таматалары эм иелери къатышырыкъдыла деген умут барды.

Форумгъа къатышыу хакъсызды. Анга къатышыр ючюн **www.RIFKavkaz.ru** сайтда эсепге алынырга керекди.

«РИФКавказны» официальный сайты: www.RIFKavkaz.ru.

БИЛДИРИУ

Хар бирибизге да керекли китап

Багъалы газет окъуучула! Алгъаракъда биз сизге билдирген эдик тарых илмуланы доктору Тетууланы Алим «Зарубежная диаспора балкарцев и карачаевцев: история и современность» деген ат бла китап чыгъаргъанын.

Аслам архив эм басмаланнган документлени тинте, автор ол сейир изданияды бизни тыш къыраллада жашагъан бир журтлуларыбызны къауумларыны къуралыууну кезиулерин тохташдыргъанды. Аланы къалай айныи баргъанларын эм бюгюннгю болумларын да кёргюзтгенди.

Тарыхны сейир эм жашырын бетлерин ачыкълагъан, бизни халкъларыбызгъа окъургъа, билирге керекли китапны алыргъа сюйгенле бар эселе, аны Нальчикде «Букинист» тюкенде табарыкъдыла (Байсолтанов атлы орам, 2). Ары 8(8662) 40-52-43 телефон номерге сёлеширге боллукъду.

Акция

Сабийле тенглерин юйретедиле

«Сабий патруль» республикада аякъ машинада жюрюген балачыкълагъа жолда къоркъуусузлугъуну дерслерин береди.

Сабийчикле, полициячыланы формаларын кийип, республиканы жолларына чыкъгъандыла. Черек районда право сакълаучуланы гитче болушлукъчулары аякъ машинада баргъан тенглерин тохтатып, алагъа къоркъуусузлукъну юсюнден айтхандыла, сакъ болургъа кереклисин эсгертгендиле. Акциягъа къатышханлагъа уа дагъыда памяткала эмда кече адамны белгили этерге болушхан светоотражательле юлешгендиле.

Бизни корр.

КОНКУРС

«Ышыкъсыз жаныуарланы кёрсем, жаным бек къыйналады»

Республиканы шахарларыны бла эллерини орамларында айланнган жаныуарлагъа зорлукъ этиуню, аланы кюйюсюзлюк бла ёлтюрюню тохтатыугъа жамауатны эсин бурур мурат бла КъМР-де Ич ишле министерство «Орамда айланнган хайыуанлагъа жан аурутуу» деген темагъа сабий чыгъармачылыкъны конкурсун бардыргъанды.

Анга ич ишле органлада ишлегенлени эмда къуллукъларын толтургъан заманда ёлтюрюлген полициячыланы сабийлери къатышхандыла. Битеу да бирге конкурсну жюрисине 16 ишге багъа берирге тюшгенди. Аланы арасында эсселе, суратла да бар эдиле.

Бахсандан 12-жыллыкъ Адисса Мамхегова анасы бла бирге жазгъан хапарда быллай сёзле бардыла: «Жандауурлукъ деген сёзню хар адам да кесича ангылайды. Мен акъыл этгенимча уа, ол сюймекликди, къыйын болумгъа тюшген хар жаннга да болушуу, себеплик этиудю, адам, жаныуар болсун.

Орус тилде «милосердие» деген сёз а эки бёлюмден къуралады – «милость» эмда «сердце». Башхача айтханда, ол жюрекге ырахматлыкъ тапдырыу деген магъананы тутады. Былай къарагъанда, сёзню къуралыуу бек тынчды, алай аны жашауда толтургъан а къалай къыйынды.

Жаныуарны баласын кёргенде, жюрегинде сюймеклик, къууанч туумай къалгъан адамла болгъанларына ийнаннган да къыйынды. Киштикни, итни юйге алсанг, ол иесин сюйюп, анга кертичи болады, бойсунуп къалады. Адамла ырахматлы, жумушакъ жюрекли эселе, жаныуар аланы юйюрлерини бир кесеги болуп къалады.

Алай сюймекликде ёсген жанны эшикге къыстап къойсанг, ол орамда жашаугъа юйренмей, терк окъуна ёлюп къаллыкъды. Мен жаныуарланы бек сюеме. Аланы ариулукълары, иелери ючюн жанларын берип къояргъа хазыр болгъанлары ючюн.

Алай орамгъа атылып къалгъан итлени бла киштиклени кёрсем а, алагъа жюрегим бек ауруйду. Аланы барысыны да бир заманда иелери болгъандыла, алай нек эсе да аланы къыстап къойгъандыла. Жаныуар а аны ангыламайды, ол алгъынча адамны сюйгенлей, нёгерине санагъанлай, анга кертичилей къалады. Аланы жюреклери кече биледиле»,- деп жазгъанды къызчыкъ кесини чыгъармасында.

Хапарын а ол быллай сёзле бла бошагъанды: «Мен хар адамдан да къарыусузлагъа, къыйын жашау болумгъа тюшгенлеге болушургъузну тилерик эдим. Керек болгъанда, ала да сизге онг тапдырлыкъдыла!».

Алай бла конкурсну комиссиясы, анга уа полициячыла, ведомствону ветеранлары киргендиле, къарыулуланы сайлай турмай, конкурсха къатышханланы барысын да саугъаларгъа оноулашханды.

Юйсюз жаны болгъан затланы къорулауну халкъла аралы кюнюне жоралап сабийле дагъыда «Шахарны орамларында жашагъан юйсюз къалгъан жаныуарла» деге темагъа суратланы конкурсун да бардыргъандыла.

КъМР-де МВД-ны пресс-службасы.

Торгла

Финансовый управляющий Ворокова М.Х. (инн 071307689997, СНИЛС 060-161-287-16; 360000,КБР, г.Нальчик, ул.Лермонтова, д.2, оф.600, madlenZB@mail.ru,тел.: 89287099817), член НП "ЦФОП АПК" (ОГРН 1107799002057,инн 7707030411; 107031, г. Москва, ул. Б.Дмитровка, д. 32, стр. 1) сообщает о проведении открытых торгов в форме аукциона по продаже заложенного имущества Афаунова З.М.(ОГРНИП 304070229400072, ИНН 070204384448, СНИЛС 064-789-351-12, 361700,КБР,Зольский р-,пгт.Залукокоаже,ул. Ногмова,199) , назначенных на 9 ч. 00 мин. 10.10.2016 г. Лот- жилой дом: литер А, (290 кв.м.), лит В (130, 8 кв.м.), расположенные на земельном участке площадью 1878 кв.м.Начальная цена- 2840000руб, Задаток - 1%, шаг - 5% от начальной стоимости. Заявки принимаются с 29.08.16г. (9:00) до 30.09.16г.(18:00) на http://www.fabrikant.ru. Ознакомление с имуществом и документами в рабочие дни по адресу конкурсного управляющего. Реквизиты для уплаты задатков: ИП Ворокова Мадина Хамидовна, р/сч. № 40802810201290000044 в Ф-ле НЛК ПАО "Ханты-Мансийский Банк "Открытие", к/сч.№30101810083270000777,БИК 048327777.Победитель торгов - лицо, предложившее наивысшую цену. В день торгов подписывается протокол с победителем. Договор купли-продажи с продавцом заключается в течение 5 дней со дня подписания протокола. Оплата - в течение 30 дней со дня подписания договора.

***

Конкурсный управляющий Ворокова М.Х. (инн 071307689997, СНИЛС 060-161-287-16; 360051,КБР, г.Нальчик, ул.Байсултанова, д.31, кв.1, madlenZB@mail.ru,тел.:89287099817), член НП "ЦФОП АПК" (ОГРН 1107799002057,инн 7707030411; 107031, г. Москва, ул. Б.Дмитровка, д. 32, стр. 1) сообщает о проведении 03.10.16 в 9:00 торгов имуществом ООО «Ос-Стекло» (инн 1516622110, ОГРН1101516001180 , РСО-Алания, г.Владикавказ, ул. Пожарского, д.47, дело А61-2973/13) в форме открытого аукциона. Выставляется единым лотом имущество (в т.ч. недвижимое (литера А, Б), зем.участок 15:09:02111:23 и оборудование 29 ед),расположенные по адресу: г.Владикавказ, ул.Карцинское шоссе,д.3. Начальная цена -37 115 013 руб. Задаток - 1%, шаг - 5% от начальной стоимости. Прием заявок осуществляется на http://www.fabrikant.ru с 22.08.16 (9:00) до 23.09.16 (18:00). Ознакомление с имуществом и документами в рабочие дни по адресу Вороковой М.Х.. Реквизиты: ИП Ворокова Мадина Хамидовна, р/сч. № 40802810201290000044 в Ф-ле НЛК ПАО "Ханты-Мансийский Банк "Открытие", к/сч.№30101810083270000777,БИК 048327777.Победитель торгов – участник, предложивший большую цену. В день торгов подписывается протокол с победителем. Договор купли-продажи с продавцом заключается в течение 5 дней со дня подписания протокола. Оплата - в течение 30 дней со дня подписания договора

БАЙРАМ

Эки фестивальны да - бир кезиуде

Жыйырма сегизинчи августда 15 сагъатда «Абхазия» майданда КЪМР-ни Правительствосуну эм Нальчик шахарны администрациясыны болушлукълары бла уллу байрам боллукъду - фахмулу адамланы чыгъармачылыкълары бла шагъырейленирге бизни республикада жашагъанла эм къонакъла келликдиле.

Быйыл «Август» чыгъармачылыкъ фестиваль бла «Седьмая скорость» автомотофестиваль бирге бардыряллыкъдыла. Уллу байрамны чеклеринде конкурсла, оюнла, поэзия ингир, аква – грим къураллыкъдыла.

Андан сора да, белгили адамла – суратчыла, дизайнерле, къол устала мастер – классла кёргюзтюрюкдюле. Сабийле, акъылбалыкъ болмагъанла устала бла бетден - бетге тюбешгенлерини уллу юйретиу магъанасы барды, аланы искусствогъа сейирлери ёсерикди, ариулукъну багъаларгъа юйренирикдиле.

Дагъыда бу байрам кюн майданда КъМР- ни он автоклубу жетишимлерин кёргюзтюрюкдюле. Кёрмючде жюзден артыкъ машина боллукъду – ала регионлу, регионла аралы эм битеуроссей эришиуледе хорлагъандыла. Раритет автомобильлени кёрюрге да онг табыллыкъды анда. «Горцы» деген мотоклуб элли мотоцикленде кёрмючю бла юлюшюн къошарыкъды байрамгъа.

Алай жыйылгъанланы бек къуурандырлыкъ а концертди, дейдиле къураучула. Бир фонограмма боллукъ тюйюлдю анда. Рок, блюз, джаз, этномузыка кимге да сеийрдиле, бусагъатда ол жаны бла жетишимли кюрешгенле аз тюйюлдюле бизни республикада.

Алай бла жайны Нальчик шахар ариу байрам бла ашырлыкъды.

БАЙСЫЛАНЫ Марзият.

Чамхана

Бирге кюлейик

Театрда кюлкюлю оюн бара тургъанлай, аллында шинтикде олтургъан бир тиширыу, артха бурулуп, эр кишиге:

– Мени къалпагъым сизге сахнада болгъанны кёрюрге чырмау боламыды? – деп сорады.

Ол а, къол булгъап:

– Угъай, угъай! – дейди. – Оюндан эсе, сени къалпагъынг бегирек кюлдюреди мени.

***

Бир ненча жыл ахча жыйып, ариу жылтыраукъ машина алгъанларына къууанып, Аслижан бла аны баш иеси Харун жолгъа чыгъадыла. Не да иги эди, аланы полициячы тохтатмаса.

– Муштухул болуп къайры ашыгъып барасыз? – деп тырман этеди ол. –Былайда жаланда бир сагъатха 60 километр терклик бла барыргъа боллукъду. Сиз а 120-ны сюресиз.

Аслижан, Харунну кёргюзтюп:

– Да биз экеулен бола ушайбыз да! Саначы! – деп тохтайды. – Анга 60 км, манга 60 километр. Къалайда буздукъ жорукъну?

***

Тутмакъда тургъан биреулен нёгерине:

– Эх, бюгюн мен бир иги тюш кёрдюм да! Ол тюнюмде болуп къалса эди, – дейди.

– Да болургъа да болур. Не кёргенсе? – деп сейирсинеди ол.

– Фатар хакъны жыя келгенде, мен мында жашагъаным ючюн бералмадым. Ол заманда мени къыстап ийдиле.

***

– Мариям, – дейди Таукъан къоншусуна. – Бу къызыл тауугъунг бир бек мудах болуп турады. Кесип къоярмы эдинг?

– Да кесгенликге, аны кёлюмю жарырыкъды? – деп, сейирсинеди Мариямны бешжыллыкъ къызчыгъы Аминат.

***

Бир киши ишинде арып, ач да болуп, юйюне келгенде, столда татыулу, омакъ тортну эслеп, юсюнде жети гитче картоф чыракъчыкъны жаннганына да сейир этип, сорду:

- Не байрамыбыз барды бюгюн, бийче?

- Юсюме кийген жыйрыгъыма бюгюн жети жыл толады да, ма олду белгилегенибиз! – деп, юйдегиси хыликкя халда айтады.

- Да туугъан кюннге алгъыш айтхан тёреди да, бу жыйрыкъ, онгмай, жыртылмай, сени энтта кёп жылланы къууандырсын!

СЁЗБЕР

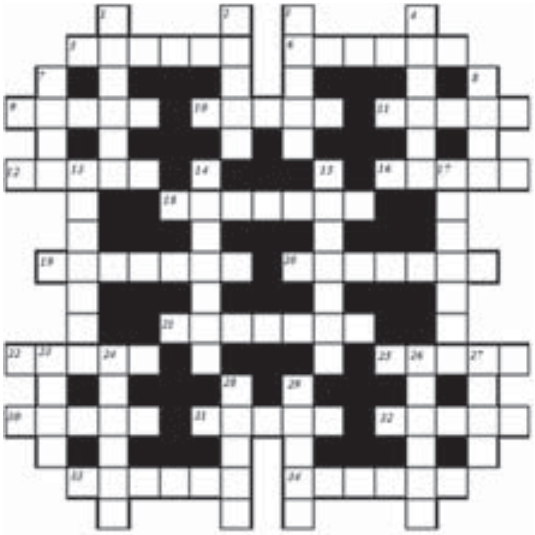

ОНГДАН СОЛГЪА: 5. Жангуланланы Ибрагимни китабы. **6.** От жагъаны тейриси. **9.** Малкъар тилде биринчи повесть. **10.** Отарланы Керимни китабы. **11.** Бабаланы Ибрагимни китабы «Элия .....». **12.** Гыттыуланы Максимни поэмасы. **16.** Сарбашланы Зуфарны назмусу - белгили жыр. **18.** Токумаланы Жагъафарны пьесасы - спектакли. **19.** Хочуланы Салихни хапары. **20.** Къулийланы Хажимусаны белгили жыры, Беппайланы Муталипни да аллай аты бла назмусу барды. **21.** Сууда, жер юсюнде да жашагъан. **22.** Газет жанр. **25.** Капек. **30.** Аллахны бир фарызы. **31.** Байзуллаланы Алийни биринчи китабы. **32.** Беппайланы Муталипни поэмасы. **33.** Кациланы Хабуну романы. **34.** Къолан тонлу.

БАШЫНДАН ЭНИШГЕ: 1. Боташланы Иссаны «Жашауубузну байрагъы» деген китапда назмусу «..... жашчыгъына». **2.** Тёппеланы Алимни биринчи китабы «..... сенсе». **3.** Гуннланы таматасы. **4.** Врач боллукъланы институтдан сора кезиулю даражалары. **7.** Уллу Малкъарда жер аты «Къара-....». **8.** Иранда жюрюген ахча. **13.** Кязим аланы кёп жазгъанды эм халкъ бла айтханды. 14. Календарьны тауча аты. **15.** Харфла тизмеси. **17.** Гыттыуланы Максимни назмула эм поэмала китабы. **23.** Табакъсойланы Мухтарны китабы. **24.** Таулу эр киши ат. **26.** Гулаланы Баширни хапары. **27.** Ишлеген жылларынгы санауу. **28.** Гуртуланы Элдарны сабий хапарларыны жигити. **28.** Жазыучугъа бек керекли зат.

Ыйыкъгъа гороскоп

18 августдан 24 августха дери

КЪОЧХАР. Бу ыйыкъда сизге сабырлыкъ керек боллукъду, женгиллик этмезге кюрешигиз. Иги жанына тюрлениуле сакъламагъыз. Ишигизден да бир кесек солургъа керексиз.

ТАНА. Къолгъа алгъан жумушну ахырына жетдирмей къоймагъыз. Телефоннга бла сиз сакъламай тургъанлай келген адамлагъа бёлюнмегиз.

ЭГИЗЛЕ. Заман къалай кетгенин эслеялмай къалыргъа боллукъсуз. Болжалгъа салынмазлыкъ борчланы,эштада, сизге буюрлукъ болурла.

АЙЫРЫЧАБАКЪ. Артда тюзетирге къыйын боллукъ оноула этмезге кюрешигиз. Акъылыгъызгъа келгенни олсагъат этип къоярга жарамаз.

АСЛАН. Жангы ишлеригизни толтурургъа чырмау чыгъарыкъды. Сабыр болугъуз, башхала бла ушакъда аланы жюреклерин къыйнарча сёзле айтмагъыз. Руль артында да бек сакъ болугъуз.

КЪЫЗ. Ыйыкъны экинчи жарымында юйдегиле бла дауур къозгъалыргъа боллукъду. Кесигизни артыкъ бек кётюрмегиз, менсинмегиз, ол заманда барысы да ыразы болурча амал табыллыкъды.

БАЗМАН. Профессионал жумушларыгъызны тамамлау сизде кюч-къарыу излерикди. Кеси боюнугъузгъа алгъан борчларыгъызны толтурургъа, берген сёзюгюзге кертичи болургъа къолугъуздан келмей къалыргъа къоркъуу барды.

АКЪЫРАП. Гитчеле абаданлагъа къажау сюелирге боллукъдула. Дауурну не гитче сылтау да къозгъап къоярыкъды, бек алгъа уа - ахча къытлыкъ.

МАРАУЧУ. Кофени бла чайны орунуна дарман хансладан жарашдырылгъан суулагъа эмда олсагъат сыгъылгъан соклагъа кёчюгюз. Ингир сайын паркда жюрюгюз, жукъларгъа да эрттерек жатыгъыз. Жукъудан тойсагъыз, къарыуугъузгъа къошулур.

ТЕКЕМЮЙЮЗ. Кесигизни ишге артыкъ бек урмагъыз. Таматагъызгъа ол керек тюйюлдю, сизни уа нервалырыгъыз къозгъалыргъа боллукъдула.

СУУКЪУЙ. Алгъыннгы ыйыкъ сизге къыйынмы эди? Тынгысызлыкъ жюрегигизден кетмеймиди? Дугъума эмда ромашка хансладан чай ичигиз, жылы ваннада жатыгъыз, сюйген музыкагъызгъа тынгылагъыз, халигиз игиленмей къаллыкъ тюйюлдю.

ЧАБАКЪЛА. Ахчагъа жетгенде, жаланда мен деп тохтасагъыз, къурала тургъан ишни оярга, арада халланы бузаргъа къоркъуу барды.

Учредительле: Къабарты-Малкъар Республиканы Парламенти бла Правительствосу

Баш редактор
АТТАЛАНЫ Жамал

РЕДКОЛЛЕГИЯ:
ЖАНГОРАЗЛАНЫ Нажабат (баш редакторну орунбасары)
ТЕКУЛАНЫ Хаса (баш редакторну орунбасары)
ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жууаплы секретарь)
МОКЪАЛАНЫ Зухура (культура бёлюмню таматасы)
ТИКАЛАНЫ Фатима (жамауат-политика бёлюмню таматасы)

ТЕЛЕФОНЛА:
Редакторну приёмныйы - 42-63-01. Баш редакторну орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - 42-66-85.
Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52.

Газет Басманы эм асламлы информацияны эркинликлерин къоруулау жаны бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияда 1994 жылда 14-чю июньда регистрация этилгенди.
Регистрация номер —Н—0066. Индекс - 51532

Газетни басмагъа КъМР-ни Басма эмда асламлы коммуникацияла жаны бла къырал комитетини компьютер службасы хазыр эттенди.

Газет "Тетраграф" ООО-ну типографиясында басмаланнганды. Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 33

Номерге графикге кёре 19.00 сагъатда къол салынады. 20.00 сагъатда къол салынгъанды.

ГАЗЕТНИ НОМЕРИН ЧЫГЪАРГЪАНЛА:
Тикаланы Фатима - дежурный редактор;
Кетенчиланы Зульфия - жууаплы секретарьны орунбасары;
Зезаланы Лида - (1, 2, 3, 4-чю бетле),
Геляланы Валентина - (9, 10, 11, 12 -чи бетле) - корректорла.

Тиражы 2100 экз. Заказ №1324
Багъасы 15 сомду

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИЗДАТЕЛЬНИ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 5
электронный почтасы: elbor_50@mail.ru